

Xabier Letona

DANI BLANCO

Colau, berriz ezustekoa

ARTUR MASEK ondo menperatzen du tempus politikoa eta batez ere hauen taularatzea, Kataluniako Justizia Auzitegi Gorenean deklaratu beharrak erakutsi duen eran. Jauregirako hurbilketa ikusgarria izan zen, Kataluniako gehiengo soberanista Espainiako Justiziaren aurrean deklaratzera; baina irudia gogoangarria izango da, hark batez ere Kataluniako “orden mundua” ordezkatzeko duelako eta hango prozesua zein urruti iritsi den islatzen duelako. Deklaratu ondoren zera galdetu zioten Masi: “Inhabilitatuz gero onartuko duzu epaia?”. Erantzuna: “Herrialdeak une horretan bizi duen unearen arabera izango da hori”. Orain arte, Estatuan autonomia bateko lehendakari batek inoiz ez du zalantzan jarri izan Espainiako legea beteko zuenik.

Egia esan, marra gorria 2014ko azaroaren 9an zeharkatu zen, baina urriaren 15ekoa lurrikara haren erreplika indartsuena izan da, besteak beste, Mas apurketa demokratikoaren sinbolo bihurtu zelako. Ez gehiago ez gutxiago, baina oraingoz hori bai. Kataluniako nazioa eta Espainia aurrez aurre. Marra gorria iragan dela irudikatu zen berriz argazki haiekin, eta oraingoz alde biak atera dira indartuta, baina independentismoa etxean eta Espainiako Justizia Espainian. Katalunian, beraz, Espainiak galtzen jarraitzen du.

Apurketa demokratikoa, bai, hori da doinu nagusia Katalunian, independentzia prozesua gidatu behar duen gobernu eraketaren bezperan. Inork gutxi jartzen baitu zalantzan JxSí eta CUP adostasuneran iritsiko direla prozesua-

ren bide orrian. Ekainean Nafarroan sentitzen zen gisara, bestela herritarrek itsasora botako dituztelako.

Akordioa nola, ostera? Dena dago airean, baina oraingoz pertsonak –Mas– negoziaketaren amaierarako geratu dira. Aurretik hiru esparru garrantzitsuren oinarriak finkatuko dira CUPEk hala behartuta: Espainiarekiko desobediencia; pobrezia eta desberdintasunen aurkako talka plana; eta prozesu konstituziogilea. Bitartean, presioak latzak dira eta norabide askotarikoak. Hor ere kokatu behar da Masen azken taularatzea.

ESPAINIAKO HAUTESKUNDE orokorrak gehitu behar zaizkio Kataluniako barne egoerari. JxSí Espainiako orokorretara eramateko tematua dago CDC eta ERC bere nortasuna azpimarratzeko premia bizian. CUPEk paso egingo du hauteskunde orokorrez.

Mas apurketa demokratikoaren sinbolo bihurtu zen; ez gehiago ez gutxiago, baina oraingoz hori bai

Berrikuntza hirugarren esparrutik dator, soberanismo ezkerriar ez independentistatik. Bere jokaldia borobildu nahian Ada Colauk Barcelona En Comú erdua Espainiako hauteskundeetara aurkeztuko dela iragarri du. ICV, Podem eta Procés Constituent zutoinen gainean eraiki zen Colaren arrakasta udal hauteskundeetan eta orain ere emaitza oparoak izan ditzake, areago CUP lehiakide ez badu, eta batez ere Espainian Podemos eta IUk lortu ez duten herri batasuna saltzen duelako.

Oraindik dena airean da, baina gaitza da Colaren esperimendua Kataluniatik harago hedatzea, ez bada Galizian edo Valentzian. Hego Euskal Herrian bederen, tren hori hartara inor igo gabe pasatu da. Harrigarrietakoa zera izan da: hautagaitza bateratua sortzeko prestuen EH Bildu bera zela.

Ezkerreko sektore abertzale eta ez abertzaleak batzeko bi saio xume jorratu dira, EAEn uda aurretik eta uda ondoren Nafarroan, eta biek egin dute porrot, baina seguruenik ez dira alferrikakoak izan, etorkizunean ezkerreko hautagaitza zabalak eratzeko hausnarketaren hazia erein dutelako hainbat sektoretan. Euskal lurretan, alabaina, halako edozein aliantza eraginkorrek EH Bildu ere konfiantza hartu behar du, eta gaur gaurkoz gatazkaren eragina oraindik hurbilegi dagoela dirudi, batez ere EAEn. Aurkari komunaren aurkako borroka bestelakoa lortu du Nafarroan eta EH Bildu, Ahal Dugu eta NEB elkarrekin ari dira foru gobernuan.

EZTABAIDA, alabaina, siglak batu eta herri batasunetik haragokoa da ezkerrean munduan eta Podemosek Espainian arrakasta izan ala ez, saihestezina; euskal ezkerrean behintzat gero eta indar handiagoz dator. Zera da muina: eraginkorra ote da hegemonia instituzionala eskuratzeko, alde aurretik gizarte sektore zabalak aldaketa sozialaren ideia eta praxietan trebatu barik? Klasi-ko bat da ezkerrean, baina datozen hilabeteetan ikusiko den moduan, hausnarketa gero eta indar handiagoz ari da plazaratzen eztabaida politikora. ■